

ΤΩ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΩ ΑΘΗΝΩΝ

Εν Αθήναις τῆς 24/10/1970

Ιουνίου

1970

πρωτ Γνωμο. 21/10/1970

Ομοιοπαθητικὴ φαρμακεία... (ροδόλαια) πρὸς δὲ...
Τὸ Ἀρχιεπίσκοπον Βασιλικῆς Χωροφθαλμικῆς
Δ/σίε Ὀργάνωσέως
Τμήμα Β' Ἱεροῖον
Εν τὰ ὅθ' α

Διὰ τοῦ υπ' αριθ. 7/18/111 ἀπὸ 30-5-1970 ἐγγράφου

801, ἀποφασίζετε ὅτι ἐὰν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἡμετέραν...
μὴν, ἐπιστρεφόμενου μετὰ τῶν συνημμένων αὐτῶν, ἐρωτῶμαι

ἐάν ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δύναται νὰ προβῆ εἰς αἰτουμένην
ὑπὸ τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου σφράγισιν ἡσυχαστηρίου

καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ναοῦ. Κατὰ τὰ ἐκ τῶν συνημμένων εἰς τὸ
ἡμέτερον ἐγγράφον προκύπτοντα περιστατικά τὸ περὶ τὸ

ἐρώτημα ἡσυχαστηρίου "Ἅγιος Νεκτάριος" ἰδρυθῆναι κατὰ τὸ
ἔτος 1961 εἰς Γαρηττόν Ἀττικῆς, ἀδελφῆς τῆς Ἱεράς Ἀρχι-

ἐπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀνακληθεῖσθαι διὰ τῆς υπ' αριθ. 2442/
1969 πράξεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν,

ὑπὸ ἱερομονάχου, ὅστις ἐν ἔτει 1968 καθηρέθη δι' ἀποφά-
σεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἐν

αὐτῷ μονάζουν, οὐχί οὐδὲ τῶς ἱερομόναχος, ἀλλὰ γυναῖκες,
ὑπάρχει δὲ ἐν τῷ χώρῳ τοῦ ἡσυχαστηρίου ναῖδριον. Ἐν ὅ-

σοις ἡμετέροις ἔτι νὰ κερθεῖ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν
φει τῶν περιστατικῶν τούτων ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω
ὅτι ἡ γνώμη μου ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος εἶναι αὕτη:

1. Ὡς πρὸς τὸ ἡσυχαστήριον δέν εὕρισκω διάταξιν νό-
μου συγχωροῦσαν τὴν αἰτουμένην σφράγισιν. Ἠσυχαστήριον

κατὰ τὰ ἐν τῇ πράξει τῆς οἰθοδόξου ἐκκλησίας εἶναι τό-
σο ὅτι...

πος ἔνθα μοναχός ἀσκεῖται, μόνος (βλ. Παναγιωτάκου: Σύστημα
 Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου τόμος Δ σελ. 327), δύναται ὁμως νά
 ἔχη ἡσυχαστήριον καί ὁ κληρικός ἢ λαϊκός (βλ. ἄρθρον 33
 παρ. 2 τοῦ διατ. τοῦ ν.δ. 126/1969 ἐσπισθέντος καταστατικοῦ
 χάρτου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος). Διά τῆς ἐν ἔτει 1961
 ἰδρυσιν τοῦ περί οὗ πρόκειται ἡσυχαστηρίου δέν ἀπητεῖτο
 διατύπωσις τις καί δὴ ἡ διά τὴν ἰδρυσιν μονῆς (βλ. διά
 τὴν μονὴν ἄρθρον 23 τοῦ τότε ἰσχύοντος ν.δ. 671/1943 περί
 καταστατικοῦ χάρτου τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

Ἐπί τῶν ἡσυχαστηρίων, ἐν ἑλλείψει εἰδικωτέρων διατάξεων,
 εἶναι ἐφαρμοστέαι αἱ περί ἰδρύματος διατάξεις τῶν ἄρθρων
 108 ἕως 121 τοῦ Ἀστικοῦ κώδικος, ἐξ ὧν ἡ τοῦ ἄρθρου 108
 ἀπαιτεῖ διά τὴν σύστασιν ἰδρύματος (ἔχοντος νομικὴν προσω-
 πικότητα) ἰδρυτικὴν πράξιν, δι' ἧς τάσσεται περιουσία πρὸς
 ἐξυπηρέτησιν ὠρισμένου σκοποῦ, καί ἔγκρισιν τῆς συστάσεως
 διά βασιλικοῦ διατάγματος. Ἐκ τοῦ ὅτι αἱ διατυπώσεις αὗται
 δέν ἐτηρήθησαν διά τὸ ἐν λόγῳ ἡσυχαστήριον τοῦτο δέν ἔλα-
 βε ἰδιότητα, ἰδρύματος, κατὰ τὸν Ἀστικὸν κώδικα, δέν ἔπεται
 ὁμως ὅτι δέν δύναται νά ὑπάρχη ὡς τὸπος εἰς ὃν μονάζουν
 εἰς ἢ πλείονες. Ἡ νεωτέρα διάταξις τοῦ ἄρθρου 33 παρ. 2
 τοῦ ν.δ. 126/1969 "περί καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐκκλησίας
 τῆς Ἑλλάδος", καθ' ἣν ἡσυχαστήρια ἀποτελοῦντα, νομικά πρόσω-
 πα ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἰδρύονται κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις
 τοῦ ἀστικοῦ κώδικος, ἀφορᾷ τὰ ὑπὸ τὴν ἰσχύν αὐτοῦ ἰδρυό-
 μεθα, οὐχί τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ δὲ ἐτέρα ἐν τῇ αὐτῇ παρ. 2 τοῦ
 ἄρθρου 33, καθ' ἣν τὰ ἡσυχαστήρια (κατεῖδητα καί τὰ
 ἐφεξῆς ἰδρυόμενα) λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ἐπι-
 χωρίου Μητροπολίτου, δέν δίδει εἰς τὴν ἐνασχοῦντα τὴν ἐπο-
 πτεῖαν ἐξουσίαν ὅπως ἀπαγορεύσῃ τὴν λειτουργίαν, καθ' ὅσον
 ἐν τῇ ἐποπτεῖᾳ δέν περιλαμβάνεται τοιαύτη ἐξουσία. Τὸ δέ

Handwritten signature or initials at the bottom of the page.

άρθρον 43 του αυτού ν.δ., καθ' ό η οικεια εκκλησιαστική αρχή δικαιούται να ζητήσει συνδρομήν της κρατικής εξουσίας προς εφαρμογήν των αποφάσεων των όργάνων της Εκκλησίας της Ελλάδος, προϋποθέτει, ως εν αύτῃ ρητῶς διαλαμβάνεται, ότι αυται είναι σύμφωνοι προς τό Εύνταγμα καί τους νόμους. Εν σχέσει μέ τό επίμαχον ήσυχαστήριον παρετήρησα ότι εις έγγραφα της Ιεράς Μητροπόλεως Αττικής καί Μεγαρίδος (ύπ' αριθ. 1436/1969 προς κ. Υπουργόν της Εθνικής Παιδείας, ύπ' αριθ. Δ 1972/1969 προς Υπουργείον Εθνικής Παιδείας, ύπ' αριθ. 924/1969 προς Ιεράν Σύνοδον της Εκκλησίας της Ελλάδος) αναφέρεται ως μετόχιον της εν Αγίῳ Όρει Ι. Μ. Αγίου Παύλου. Εάν ήτο μετόχιον θα είχαν εφαρμογήν διά τήν λειτουργίαν αυτού αι περί μετοχίων διατάξεις της παρ. 3 του ρηθέντος άρθρου 33 του ν.δ. 126/1969. Πλήν, εκτός του ότι δέν υπάρχει βεβαίωσις εκ των ύπ' όφιν μου τεθέντων στοιχείων ότι διά τήν σύστασιν του μετοχίου ελήφθη απόφασις της κοινοβίου Ι. Μ. Αγίου Παύλου, ήτοι του ήγουμένου μετά της επιτροπής (άρθρα 90, 111, 119, 120 του δι' άρθρου 1 του από 10-16/9/1926 ν.δ. κυρωθέντος καταστατικού χάρτου του Αγίου Όρους), δέν πρόκειται περί αληθοῦς μετοχίου (έξαρτήματος μονής), εφ' όσον εν τῷ ήσυχαστηρίῳ μονάζουν γυναίκες, εν ψή ή ως ειρηται Ιερά Μονή είναι ανδρῶα.

II. Ως προς τον Ναόν. Πιθανολογεΐται εκ των συνημμένων τῷ υμετέρῳ έγγράφῳ καί εκ του ύπ' αριθ. 9261/1967 συμβολαίου του συμ/φου Πειραιῶς ~~Α. Π.~~ ~~Π.~~ ότι ο ναός ήτο ιδιόκτητος, του Ιερομονάχου, καί ύστερον κατέστη συναδελφικός, ήτοι των εν τῷ ήσυχαστηρίῳ μοναζουσῶν (άρθρον 1 α. ν. 2200/1940 περί Ιερῶν ναῶν καί εφημερίων).

Εάν ετέθη εις δημοσίαν λατρείαν, ως αναφέρεται εις τό ύπ' αριθ. 1431/1969 έγγραφον της Ι. Μητροπόλεως Αττικής καί

Μεγαρίδος, τότε ή αστυνομική αρχή όφείλει αίτήσσει του οικείου Μητροπολίτου νά κλείση αὐτήν συμφώνως πρός τήν διατάξιν του άρθρου 6 παρ. 1 του μνηθέντος α.ν. 2200/1940, καθ'ήν ιδιόκτητος ναός τεθείς εἰς δημοσίαν λατρείαν κλείεται ἐντολή του οικείου Μητροπολίτου διά τῆς αστυνομικῆς αρχῆς, ἔχουσάν δ' ἐφαρμογήν καί εἰς συναδελφικῶν ναῶν. Δέν ἐτέθη ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἕάν διά τιν ἀνέγερσιν του ναοῦ ἐδόθη ἄδεια του ἀρμοδίου κατά περ. φέρειαν μητροπολίτου καί ἔγκρισις του Ἰπουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας, καθ' ἃ ἐπιτάσσεται τό άρθρον 24 παρ. 1 του αν 2200/1940, ὡς ἀντικ. διά του άρθρου 9 του ν.δ. 586/1941 (κυρωθέντος διά τῆς ὑπ' ἀριθμ. 326/1946 Π.Υ.Σ.) ὑπό του άρθρου 11 του αν 1369/1938. Ἐάν δέν ἐτηρήθη ή διατύπωσις αὕτη δύναται ὁ ὡς ἄνω Μητροπολίτης ν' ἀπαγορεύση τήν λειτουργίαν αὐτοῦ, τῆς ἐξουσίας ταύτης ἀπορρεούσης ἐκ τῆς ἐξουσίας χορηγήσεως τῆς ἀδείας, ἣτις τελευταία θά ἦτο κενή περιεχομένου ἄνευ τῆς ἄλλης. Ἡ ἐκδοχή αὕτη εὔρηται ἐν ἀρμονίᾳ πρός τάς διατάξεις του άρθρου 1 του αν 1363/1938, ὡς ἀντικ. διά του άρθρου 1 του α.ν. 1672/1939, καί του άρθρου 1 του εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθέντος ἀπό 20/5-2/6/1939 Β.Ι., καθ' ἃς ἀπαγορεύεται ή ἄνευ ἀδείας λειτουργία ναῶν μή ἰπαγομένων εἰς τάς διατάξεις τῆς ἐκαστοτε κειμένης περὶ ναῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νομοθεσίας, πύλαμῶς δέ ἀποκλείεται ἐκ τῆς ἐν παρ. 1 του άρθρου 24 του αν 2200/1940, ὡς ἰσχύει νῦν, διατάξεως, δι' ἧς ὀρίζεται ὅτι ἐμποδίζεται ὑπό τῆς αστυνομικῆς αρχῆς ή ἄνευ ἀδείας ἐπιχειρουμένη ἀνέγερσις ναοῦ καί καταδαφίζεται ὑπ' αὐτῆς οὕτω ἀνεγερόμενος (οὐχί ἀνεγερθεῖς) παραγγελία του οικείου μητροπολίτου, ἥτοι προβλέπονται διοικητικά μέτρα κατά τήν ἀνέγερσιν του ναοῦ, οὐχί δέ μετ' αὐτῆν. Οὐδ' ἀντίκειται εἰς τάς ἀρχάς τῆς χρηστῆς διοικήσεως ή πα-

23

ρεμπόδισις λειτουργίας τοῦ ναοῦ, ἐκ τοῦ ὅτι παρήλθεν ἀπό
τῆς ἀνεγέρσεως χρονικόν διάστημα 8 ἢ 9 ἐτῶν, καθ' ὃ ὁ οἰ-
κεῖος μητροπολίτης ἠνέχθη τήν λειτουργίαν αὐτοῦ, ἐν ὄψει
τοῦ περιστατικοῦ ὅτι ἐπῆλθεν ἐν ἔτει 1968 ἡ καθάρσις
τοῦ ἀνεγείραντος αὐτόν κληρικοῦ. Τέλος δέν νομίζω ὅτι
ἀντίκειται εἰς τό περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἄρθρον 16
τοῦ Συν/τος (βλ. σχετικῶς Α.Π.π.ο.ιν.386/1955 εἰς Π.Χρ.Στ'
95).-

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς

(Στ. Τούσας)